

Internetconsultatie betreffende herziening boetehoogtes en wijziging online verkoopverbod tabak

DEEL I – REACTIE OP DE CONSULTATIEVRAAG

Wij – 14 organisaties die zich inzetten voor het laten opgroeien van een Rookvrije Generatie (zie Deel II) – zijn er grote voorstanders van om de boetehoogtes in de bijlage bij het Tabaks- en Rookwarenbesluit te herzien. Ook zijn wij blij met de aanpassing van het online verkoopverbod, zodat het online aanbieden van tabaks- en aanverwante producten verboden wordt.

Bescherm Rookvrije Generatie tegen tabaksindustrie met breed maatregelenpakket

Bijna elke roker is verslaafd gemaakt als tiener. Dat weet de tabaksindustrie heel goed. Ze halen daarom al jaren alles uit de kast om tieners te bereiken, door roken cool te maken en vapes met smaakjes en hippe designs te introduceren. En door miljoenen euro's uit te geven aan reclame, ondanks het reclameverbod op tabak. De Rookvrije Generatie zet zich ervoor in om kinderen rookvrij te laten opgroeien. Want hoe minder ze in aanraking komen met roken en andere vormen van nicotinegebruik, hoe kleiner de kans dat ze nicotineverslaafd raken.

Om de Rookvrije Generatie te beschermen tegen de tactieken van de tabaksindustrie is samenhangend beleid nodig, dat steunt op een breed pakket aan effectieve overheidsmaatregelen. Ook moet er ondersteunende infrastructuur zijn, zodat kennis kan worden gedeeld en maatregelen effectief worden geïmplementeerd. Alleen zo kunnen we kinderen beschermen tegen de verleiding om tabaks- en aanverwante producten te gaan gebruiken. En dat is wat Nederland wil: **89% van de Nederlanders vindt dat de overheid maatregelen moet nemen om kinderen te beschermen tegen de verleidingen van tabaksproducten.**¹

Belang herziening boetehoogtes

De huidige hoogte van de boete voor het overtreden van het online verkoopverbod en verkoopverbod in supermarkten en horeca is onvoldoende afschrikwekkend. Deze conclusie uit de toelichting bij het besluit delen wij, gelet op de recent gepubliceerde Factsheet Inspectieresultaten Verkoopverboden 2024. Daaruit blijkt onder meer dat 44% van de avondwinkels zich niet houdt aan het verkoopverbod voor supermarkten en horeca.¹ Voor het bereiken van een Rookvrije Generatie is van belang dat men zich aan de genoemde verkoopverboden houdt, in plaats van deze bewust te overtreden en te zien als onderdeel van het bedrijfsrisico. Wij zijn dan ook **groot voorstander van de herziening van de boetehoogtes** en onderschrijven het besluit op dit punt.

We ondersteunen daarnaast de keuze om de recidivetermijn voor de genoemde verkoopverboden te verruimen en in lijn te brengen met de overige categorieën uit de bijlage, oplopend van twee jaar bij een tweede overtreding, drie jaar bij een derde overtreding tot vijf jaar bij een vierde of daaropvolgende overtreding. Op die manier heeft de NVWA na een overtreding langer de tijd om een boete op te leggen uit de volgende categorie.

¹ Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (2024). *Factsheet Inspectieresultaten Verkoopverboden 2024*. Beschikbaar via: <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2025D33579>.

Verbod online aanbieden tabaks- en aanverwante producten hard nodig

Op dit moment is handhaving van het online verkoopverbod lastig en tijdrovend voor de NVWA, omdat zij eerst een verkoop moeten vaststellen, voordat een overtreding van het verbod kan worden geconstateerd. **We zijn dan ook verheugd dat met dit besluit naast de daadwerkelijke verkoop ook al het aanbieden van tabaks- en aanverwante producten wordt aangemerkt als overtreding van het online verkoopverbod. Hierdoor kan de NVWA het verbod veel slagvaardiger en effectiever handhaven.**

Overige onderdelen besluit

We vinden het **positief dat met dit besluit het verbod op een tussendeur tussen een supermarkt en een tabaksverkooppunt wordt verduidelijkt**. Ook zijn we **blij te lezen dat in artikel 6.1 van het besluit nu wel (bedrijfs)verzamelgebouwen worden opgenomen, zodat deze omissie hersteld wordt en deze categorie onder het rookverbod komt te vallen.**

Aandachtspunt: snelle inwerkingtreding besluit

De Rookvrije Generatie is erbij gebaat om dit besluit zo spoedig mogelijk in werking te laten treden. We verzoeken de regering dan ook om te kijken naar mogelijkheden om dit besluit eerder in werking te laten treden dan op 1 januari 2026.

DEEL II – ACHTERGRONDINFORMATIE OVER DE INDIENENDE PARTIJEN

Deze reactie is ingediend namens de volgende **14 organisaties**:

1. **Hartstichting**
2. **KWF**
3. **Longfonds**
4. **Aletta Jacobs School of Public Health**
5. **Koninklijk Nederlands Korfbalverbond**
6. **Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde**
7. **Gemeente Apeldoorn**
8. **Gemeente Berg en Dal**
9. **Gezonde Generatie, een initiatief van 23 samenwerkende gezondheidsfondsen**
10. **GGD GHOR Nederland**
11. **Stichting Buurt en Bewonersplatform Gein**
12. **Stichting Rookpreventie Jeugd**
13. **WeQuit**
14. **Verslavingskunde Nederland**

De deelnemende organisaties zetten zich samen met een groot aantal andere partijen en individuen in voor het laten opgroeien van een Rookvrije Generatie. Dat draagt bij aan het realiseren van een Gezonde Generatie.

De organisaties vinden dat ieder kind het recht heeft om rookvrij op te groeien: vrij van blootstelling aan tabaksrook en de verleiding om tabaks- of aanverwante producten te gebruiken. Daaronder verstaan we bijvoorbeeld ook e-sigaretten en nicotineproducten zonder tabak. De organisaties zijn dan ook blij dat de ambitie om te komen tot een Rookvrije Generatie sinds de totstandkoming van het Nationaal Preventieakkoord een belangrijke doelstelling is van de Nederlandse overheid.

Het belang van een Rookvrije Generatie is groot. Roken is veruit de belangrijkste vermijdbare oorzaak van ziekte en sterfte in Nederland. Jaarlijks **overlijden er meer dan 20.000 mensen** aan de gevolgen van roken en meeroken. En toch **beginnen er iedere week weer honderden kinderen** met dagelijks roken. Als zij blijven roken, is de kans dat zij overlijden aan de gevolgen daarvan groter dan 50%.

Bovendien is er in de maatschappij een breed draagvlak voor het beschermen van kinderen tegen roken: **87%** van de Nederlandse volwassenen vindt dat de overheid maatregelen moet nemen om kinderen te beschermen tegen tabaksrook en **89%** vindt dat de overheid maatregelen moet nemen om kinderen te beschermen tegen de verleidingen van tabaksproducten. **86%** is voor maatregelen vanuit de overheid om ervoor te zorgen dat jongeren niet beginnen met roken.²

² Bron: *Draagvlakonderzoek Tabaksontmoedigingsbeleid* (2024) uitgevoerd door Verian (voorheen Kantar Public) in opdracht van Gezondheidsfondsen voor Rookvrij, onder 1.268 Nederlanders van 18 jaar en ouder.